

НАРЕДБА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИДОБИТО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ЗАВЪРШЕНИ ПЕРИОДИ НА ОБУЧЕНИЕ В ЧУЖДЕСТРАННИ ВИСШИ УЧИЛИЩА

Приета с ПМС № 168 от 14.08.2000 г., обн., ДВ, бр. 69 от 22.08.2000 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 9/2000 г., стр. 355

Библиотека закони - АПИС, т. 4, р. 2, № 323

Име на акта на английски език: ORDINANCE on the State Requirements for Recognition of University Education Acquired in Foreign Institutions of Higher Learning, and of Periods of Studies Completed at Such Establishments

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С наредбата се определят държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища.

Чл. 2. Право на признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища имат български граждани, чужденци и лица със статут на бежанци, които са се обучавали във висши училища, създадени и функциониращи по законоустановения ред в страната, в която е придобито висшето образование, или са завършени периодите на обучение.

Чл. 3. При признаването на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища не се допуска дискриминация на основание на възраст, пол, раса, инвалидност, език, религия, политически или други убеждения, национален, етнически или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имуществено, родословно или друго състояние или на основата на каквото и да е обстоятелство, което не е свързано с образованието, за което се иска признаване.

Чл. 4. (1) Висше образование, придобито в чуждестранно висше училище, се удостоверява с диплома или с друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава.

(2) Периодът на обучение като част от програма за висше образование, завършен в чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава, се удостоверява с академична справка или с друг аналогичен документ.

(3) Компетентен орган за признаване на висше образование по ал. 1 е министърът на образованието и науката, а по ал. 2 - ректорът на висшето училище, от което лицето е поискало признаване на период на обучение, завършен в чуждестранно висше училище.

Раздел II

Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища

Чл. 5. Признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, е официално писмено потвърждение на стойността на дипломата за висше образование или на друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава.

Чл. 6. Признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се извършва с цел:

1. достъп до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование, до обучение за повишаване на квалификацията и до докторантура;
2. използване на научно звание;
3. улесняване на достъпа до пазара на труда.

Чл. 7. (1) Процедурата по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се организира и провежда от Министерството на образованието и науката.

(2) Министърът на образованието и науката назначава със заповед комисия, която включва председател, 10 членове - хабилитирани лица от основните области на висшето образование, и двама представители на Министерството на образованието и науката. При обсъждане на специфични случаи на заседанията на комисията могат да бъдат канени като консултанти представители на министерства, ведомства, висши училища и други институции.

(3) Комисията по ал. 2 е с мандат 2 години, заседава най-малко веднъж на 2 месеца и приема становището си с обикновено мнозинство.

Чл. 8. (1) Лицата, желаещи признаване на висше образование, представят в Министерството на образованието и науката следните документи:

1. заявление;
2. диплома за завършено средно образование;
3. оригинал и 2 копия на дипломата за висше образование или на друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава;
4. оригинал и 2 копия на приложението към дипломата;
5. документ за платена държавна такса за извършване на процедурата по признаване на образованието;
6. оригинал и копие на документ за самоличност;
7. декларация за истинността на посочените данни и за това, че им е известна отговорността за представяне на неверни данни, която се носи по реда на Наказателния кодекс на Република България.

(2) Лицата представят допълнително и други документи от значение за исканото признаване, посочени от комисията.

(3) Документите по ал. 1, т. 2 - 5 и по ал. 2 се легализират, превеждат и заверяват в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени, а при липса на такива разпоредби - по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

(4) Длъжностно лице проверява документите по ал. 1 и веднага след проверката връща оригинала на документа за самоличност.

Чл. 9. Комисията по чл. 7, ал. 2 има следните функции:

1. анализира представените дипломи за висше образование и другите документи, свързани с признаването му;
2. изисква допълнителна информация от лицето и/или от висшето училище, издало дипломата за висше образование, или от компетентните органи на държавата, в която е придобито висшето образование;

3. извършва експертна оценка на представените документи;
4. представя на министъра на образованието и науката не по-късно от една седмица след провеждане на заседанието доклад със становище по представените за признаване дипломи.

Чл. 10. Процедурата по признаването на висше образование включва следните етапи:

1. проверка на автентичността на документите по чл. 8 ;
2. сравняване на данните от дипломата и другите представени документи с държавните изисквания за придобиване на висше образование по същата и/или по сродна специалност в Република България;
3. вземане на решение за признаване на висшето образование или за отказ то да бъде признато;
4. издаване на удостоверение по образец съгласно приложението.

Чл. 11. (1) Признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се извършва чрез сравняване на данните от представените документи и установените изисквания за придобиване на висше образование по същата и/или по сродна специалност в българските висши училища.

(2) При признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отчитат следните показатели:

1. начин на приемане на студентите;
2. продължителност на обучението;
3. общ хорариум на изучаваните учебни дисциплини;
4. съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват фундаменталната, специалната и специализиращата подготовка;
5. съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват теоретичната и практическата подготовка;
6. начин на дипломиране.

Чл. 12. (1) Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отказва, когато:

1. се установят съществени различия между данните от представените документи и установените изисквания за придобиване на висше образование по същата и/или по сродна специалност в българските висши училища;
2. дипломата е издадена от чуждестранно висше училище, което не е признато от компетентен държавен орган на съответната страна за част от системата ѝ за светско висше образование.

(2) Отказът по ал. 1 се мотивира.

Чл. 13. По молба на лицето, получило отказ за признаване на висше образование, комисията го уведомява за възможните мерки, които може да вземе, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Чл. 14. (1) Удостоверението по чл. 10, т. 4 важи само на територията на Република България и не осигурява на притежателя си права, които той може да ползва в отношенията си с трети страни.

(2) Удостоверението е защитено от фалшификации със специфичен знак.

Раздел III

Признаване на периоди на обучение, завършени в чуждестранни висши училища

Чл. 15. (1) Признаване на периоди на обучение означава установяване на съответствието на част от програма за висше образование, която е била оценена и документирана от чуждестранно висше училище, с програмата на българското висше училище, в което се иска признаване.

(2) Висшето училище организира дейността по признаване на периоди на обучение при условия и по ред, определени в правилника за устройството и дейността му, и при спазване на установените изисквания за придобиване на висше образование по същата и/или по сродна специалност в българските висши училища.

Чл. 16. При установяване на съществени различия висшето училище уведомява лицето за възможните мерки, които то може да вземе, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Раздел IV

Информационно осигуряване на дейността по признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища

Чл. 17. (1) Дейността по признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища се подпомага от Националния информационен център за академично признаване и мобилност, създаден от министъра на образованието и науката.

(2) Националният информационен център за академично признаване и мобилност е член на Европейската мрежа за академично признаване и мобилност ENIC.

Чл. 18. Националният център за академично признаване и мобилност:

1. предоставя на компетентните органи на страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион (ДВ, бр. 51 от 2000 г.), на чуждестранни висши училища и на граждани информация за системата на висшето образование в Република България;

2. събира, обобщава и предоставя на компетентните национални органи, на висши училища и на граждани информация за системите на висшето образование на страните по конвенцията;

3. информира комисията по чл. 7, ал. 2 за основните документи, приети от Европейската мрежа ENIC и отнасящи се до академичното признаване, както и за решенията на годишните пленарни сесии на мрежата;

4. информира комисията по чл. 7, ал. 2 за решенията на Комитета по прилагане на конвенцията, както и за утвърдените от него документи;

5. при поискване информира български и чуждестранни институции и граждани за държавните изисквания за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Лица, които по независещи от тях причини, като природни бедствия, крупни аварии или военни действия на територията на държавата, в която са се обучавали, не могат да представят диплома за висше образование или документ, удостоверяващ завършен период на обучение, могат да поискат установяване на тези факти от съда по реда на Гражданския процесуален кодекс .

§ 2. Упражняване на професии на основата на признато по реда на наредбата висше образование се урежда при условия и по ред, определени със закон или с

друг нормативен акт.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. (1) Министърът на образованието и науката определя състава на комисията по чл. 7, ал. 2 до 2 месеца от влизането в сила на наредбата.

(2) Първото заседание на комисията по чл. 7, ал. 2 се провежда най-късно до 3 месеца след влизането в сила на наредбата.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 3, т. 9 от Закона за висшето образование .

Приложение към чл. 10, т. 4 чл. 10, т. 4

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

_____

_____

УДОСТОВЕРЕНИЕ

На основание чл. 10, ал. 2, т. 4 от Закона за висшето

образование признавам висше образование на .....

.....

(име, презиме, фамилия, ЕГН, дата и място на раждане, гражданство)

на образователно-квалификационна степен .....

.....

(бакалавър, магистър, специалист по ...)

по .....

(специалност)

Г-н/г-жа .....

е завършил/а .....

(специалност)

.....

(степен на висшето образование)

В .....

(наименование на чуждестранното висше училище)

В .....

(наименование на държавата, в която е завършено
висшето образование)

Министър: